УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат

Тијана Стојановић Зечевић

Предложени наслов теме докторске дисертације[1]

Међујезичка хомонимија и паронимија у словачком и српском језику

Предложени ментор

др Далибор Соколовић, ванредни професор

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

1.1. ДАТУМ И ОРГАН КОЈИ ЈЕ ИМЕНОВАО КОМИСИЈУ

Одлуком бр. 2419/1 донетом дана 21.09.2023. године Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду образовало је, уз сагласност предложених чланова, Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације докторанда мср Тијане Стојановић Зечевић под насловом „Међујезичка хомонимија и паронимија у словачком и српском језику”.

1.2. САСТАВ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

1. ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Стефана Пауновић Родић
Звање: доцент
Ужа научна област: Словакистика
Датум избора у звање: 22. септембар 2020. год.
Установа на којој је запослен: Универзитет у Београду − Филолошки факултет

[1] Ако се наслов који предлаже Комисија разликује од радног наслова који је навео докторанд у Пријави, навести и радни наслов, а у одељку **4.1. Формулација наслова теме** образложити разлоге због којих је измењен.

2. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Рајна Драгићевић
Звање: редовни професор
Ужа научна област: Савремени српски језик − Лексикологија
Датум избора у звање: 15. мај 2013. год.
Установа на којој је запослен: Универзитет у Београду − Филолошки факултет

3. ЧЛАН КОМИСИЈЕ

Име и презиме: Јасна Ухларик
Звање: ванредни професор
Ужа научна област: Словакистика
Датум избора у звање: 19. јул 2021. год.
Установа на којој је запослен: Универзитет у Новом Саду − Филозофски факултет

II ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА ЗА ИЗРАДУ ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1. БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Тијана Стојановић Зечевић рођена је 13. августа 1992. године у Лебану.

Школске 2011/2012. године уписала је основне академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на групи за словачки језик, књижевност и културу. Основне академске студије словачког језика, књижевности и културе завршила је 2015. године с просечном оценом 9,14.

Школске 2015/2016. године уписала је мастер академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Мастер академске студије завршава 2016. године са просечном оценом 9,80, одбраном мастер рада под називом *Међујезички хомоними и пароними у српском и словачком језику*.

Школске 2016/2017. године уписала је докторске академске студије на Филолошком факултету Универзитета у Београду − модул: Језик.

Школске 2022/23. године уписала је и мастер академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду, студијски програм: Право, модул: Међународно право.

На основним и мастер студијама Тијана Стојановић Зечевић била је стипендиста Министарства просвете Републике Србије.

Тијана Стојановић Зечевић се током основних, мастер и докторских студија више пута усавршавала у иностранству. На страним универзитетима је похађала летњу школу словачког језика (2014. и 2016. године) и летњу школу пољског језика (2021, 2022. и 2023. године). Као стипендиста програма Еразмус и Цепус провела је три семестра (током 2015, 2016. и 2017. године) на Филозофском факултету Универзитета Коменског у Братислави. Током последњег студијског боравка у Братислави, упоредо са студијама, обављала је праксу у Амбасади Републике Србије. Академску 2021/2022. годину Тијана Стојановић Зечевић провела је на научно-истраживачком боравку на Филозофском факултету Универзитета у Љубљани, као стипендиста Министарства за образовање, науку и спорт Републике Словеније. Усавршавала се и у области предавања српског језика као страног на курсевима за лекторе. Године 2020. и 2021. учествовала је на Скупу слависта – семинару српског језика, књижевности и културе који организује Међународни славистички центар.

Током школске 2017/2018. године била је ангажована на Филолошком факултету Универзитета у Београду као сарадник у настави на предметима *Савремени словачки језик Г1−Г4* и *Савремени словачки језик П1−П4*. Од школске 2018/2019. до 2020/2021. била је запослена као лектор за српски језик на Институту за јужну и западну славистику Универзитета у Варшави. Предавала је следеће предмете: *Српски језик* (за студенте србистике од 1. до 5. године), *Српски језик за слависте* (1−2), *Српски језик као изборни*, *Писање стручних текстова*. Била је члан комисије, аутор и лектор тестова за сертификацију Универзитета у Варшави. Аутор је онлајн курса српског језика за почетнике. Два семестра током школске 2021/2022. и 2022/2023. године била је ангажована као предавач за српски као страни запосленима на Универзитету у Љубљани. Од почетка 2023. године ради у Амбасади Републике Пољске у Београду као координатор за јавну дипломатију и културу.

За креирање онлајн курса српског језика намењеног студентима Универзитета у Варшави кандидаткиња је 2020. године добила Награду декана Факултета за полонистику Универзитета у Варшави.

Тијана Стојановић Зечевић учествовала је на више националних и међународних научних скупова. На 6. конференцији младих слависта у Будимпешти (2016. године) учествовала је са радом о међујезичкој хомонимији и паронимији у српском и словачком језику, док је на 7. конференцији младих слависта (2017. године) представила истраживање из области словачко-српске двојезичне лексикографије. На конференцији *Slavistička filologija 21. stoljeća*, одржаној у Задру 2017. године, учествовала је са радом „Међујезичка хомонимија у славистици", а на 57. скупу слависта Србије имала је реферат о фразеологизмима у уџбеницима српског језика за странце.

2.2. БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Stojanović 2017: Tijana Stojanović, „Glagoly kako primĕr medžujezyčnyh homonim v srbskom, češskom i slovačskom jezykah", *Slovjani.info*, 2(2), 21−26. ISSN 2570-7108 (print), ISSN 2570-7116 (on-line).

Stojanović 2018: Tijana Stojanović, „Međujezička homonimija i paronimija (u srpskom i slovačkom jeziku)", in *Fiatal Szlavisták Budapesti Nemzetközi Konferenciája VI.* (*6th Conference for Young Slavists in Budapest*), ed. Aleksander Urkom, Budapest: Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Institute of Slavonic and Baltic Philology, 94−96. ISBN 978-963-284-987-4.

III ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

Име и презиме ментора: Далибор Соколовић
Звање: ванредни професор
Датум избора у звање: 22. децембар 2020. год.
Установа на којој је запослен: Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научно-истраживачког рада: Словакистика

Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације (најмање пет радова):

1.	Језичка лојалност и етнојезичка солидарност припадника словачке језичке заједнице у

	Војводини, *Јужнословенски филолог* LXXIII, св. 1–2, 2017, 155−169.
2.	*Преглед историје словачког стандардног језика*. Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2020.
3.	Словачко-српски билингвизам у Војводини: историјски преглед, у: *Wielojęzyczność w przestrzeni publicznej: Śląsk i Łużyce na tle krajowym i* europejskim, Monika Choroś, Piotr Pałys (ур.). Opole: Institut śląski, 2020, 231−246.
4.	Južnoslovenski i zapadnoslovenski standardni jezici u svetlu planiranja jezika, u: *Slovenska susretanja: jug i zapad*, Jerzy Molas (Red.). Warszawa: Instytut Slawistyki Zachodniej i Południowej, Wydział Polonistyki UW, 2021, 47−82.
5.	Petrażycki′s Legacy to the Sociology of Language in the Context of Slavic Studies, u: *Leon Petrażycki: Law, Emotions, Society*, Edoardo Fittipaldi, A. Javier Treviño (eds.). New York, London: Routledge, 2023: 245−278.

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНЕ ТЕМЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

4.1. ФОРМУЛАЦИЈА НАСЛОВА ТЕМЕ

Комисија закључује да је радни наслов тезе: *Међујезичка хомонимија и паронимија у словачком и српском језику* прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

4.2. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Као предмет свог научног истраживања кандидаткиња наводи међујезичке хомониме и парониме – лексеме сличне или идентичне форме, а различитог значења, које ће из теоријског и практичног угла анализирати на узорку лексикона два генетски блиска језика – словачког и српског. С обзиром на терминолошку неуједначеност у научној литератури, кандидаткиња ће најпре представити термине у чији обухват спадају ове појаве, упоредиће их у смислу услова које лексеме морају испунити да би биле њима обухваћене, те образложити разлоге због којих је одлучила да у свом истраживању примени термине *међујезички хомоними* и *међујезички пароними*.

Кандидаткиња подвлачи да у светлу досадашњих научних сазнања има неуједначености у терминолошком и методолошком смислу, јер се ради о актуелној теми из различитих области – из контрастивне лингвистике, лексикографије, транслатологије и дидактике. Она даље образлаже да је термин који се у последње две области најчешће користи *лажни пријатељи* / *лажни преводиочеви пријатељи* / *лажни пријатељи преводиоца*. Ради се о преводу француског термина *les faux amis* (М. Кселер и Ј. Дерокињи), по узору на који многи други језици имају термине са истим мотивом: *falsche Freunde*, *false friends*, *false cognates*, *ложные друзья переводчика*, *falošní priatelia*, *falsi amici*, *fałszywi przyjaciele*. Код српских лексиколога и лексиколога слависта (М. Радић-Дугоњић, Д. Гортан Премк, П. Пипер, Р. Драгићевић, Б. Тошић, М. Алексић, О. В. Вишњакова, М. Панчикова, О. Оргоњова, Л. Труп, Р. А. Будагов, Ђ. Јазић, Ј. Влчек, З. Гросбарт) најраспрострањенији су следећи термини: *међујезички хомоними* и *међујезички пароними* (два најзаступљенија), *апроксимати*, *таутоними*, *лексикалне паралеле*, а поменуту појаву називају и *интерференцијом*. Бугарске лингвисткиње М. Карпачева, Х. Симеонова, П. Баракова, као и Е. Токаже се у својим радовима залажу за термин *апроксимати*,

док П. Пипер и Г. Г. Тјапко користе термин *гетеросемия*. М. Костић Голубичић у својој докторској дисертацији пише о *интерферирајућим лексемама* (у пољско-српским језичким контактима). Д. Шипка на ове лексеме гледа као на (1) психолингвистичку и примењено-лингвистичку категорију (и назива их лажним преводиочевим пријатељима) и (2) поредбенојезичку лексиколошку категорију (у том случају се ради о међујезичким хомонимима и паронимима).

Ради бољег разумевања ових лексичких појава, кандидаткиња истиче да је неопходно објаснити како је дошло до њиховог настанка − да ли се и у којој мери ради о случајном преклапању формалне стране лексема или су до разлика у значењу довели распад полисемије и семантичке трансформације. Након теоријске дискусије, понудиће поделу/категоризацију међујезичких хомонима и паронима по различитим критеријумима. Истраживање ће обухватити преглед и анализу досадашњих радова из области српско-словенске и словачко-словенске међујезичке хомонимије и паронимије, са посебним освртом на лексикографска достигнућа у овом пољу (в. *Rečnik srpsko-poljskih međujezičkih homonima i paronima* (Šipka 1999); *Rečnik srpsko-čeških homonima* (Novotiná 2003); *Српско-бугарски речник тематски – хомонимни* (Алексич, Ивановна1999); *Lažni prijatelji. Falošní priatelia: Rječnik hrvatsko-slovačkih međujezičnih homonima* (Grčević 2020); *Slovaško-slovenska homonimija: slovar slovaško-slovenskih medjezikovnih homonimov* (Vaňko 2003); *Ukrajinsko-slovenská homonymia: slovník ukrajinsko-slovenských medzijazykových homoným* (Čižmárová, Jašková 2013); *Slovník rusko-slovenských medzijazykových homoným* (Gajarský 2019) и др). Анализа одабраних речника међујезичких хомонима и паронима помоћи ће јој у конструисању нацрта савременог речника словачко-српских хомонима и паронима, као основа за састављање речника словачко-српских међујезичких хомонима и паронима – кључног дела практичног доприноса дисертационог рада.

Након кратког, али језгровитог образложења, кандидаткиња пред себе ставља циљ да у својој докторској дисертацији истражи и у светлу досадашњих лингвистичких достигнућа сагледа појаву међујезичке хомонимије и паронимије међу генетски блиским језицима − словачким и српским, и то расветљивањем узрока њиховог настанка, а потом и услова за сврставање лексема у једну од ових група и образлагањем начина њихове (могуће) класификације. Након што са теоријске стране отклони недоумице и понуди адекватна решења, приступила би практичном делу − анализи савремених једнојезичких речника словачког и српског језика. Циљ анализе је ексцерпирање примера и креирање речника словачко-српских међујезичких хомонима и паронима.

Комисија закључује да предложени предмет истраживања својом сложеношћу, релевантношћу и актуелношћу испуњава захтеве докторске дисертације и да је циљ рада добро осмишљен и остварив.

4.3. ОСНОВНЕ ХИПОТЕЗЕ

Кандидаткиња наводи следеће полазне хипотезе.

1) Лажни пријатељи и међујезички хомоними и пароними су различити називи којима се у различитим наукама именује иста појава.

2) Због велике лексичке сличности генетски блиских језика као што су српски и словачки, говорник једног словенског језика има осећај да разуме други словенски језик у већој мери него што га заиста разуме и греши ослањајући се на знања из језика који познаје.

3) Код генетски блиских језика веће су могућности за настанак међујезичких хомонима и паронима него код несродних језика.
4) Највећи број словачко-српских међујезичких хомонима и паронима има прасловенско порекло.
5) Значајну улогу у настанку поменутих појава имају историјски путеви развитка ова два језика.
6) Наклоњени смо схватању да парове међујезичких хомонима или паронима не могу чинити речи које не припадају истој врсти речи, временској димензији или истом језичком нивоу. Са друге стране, парове код којих се примарне семантичке реализације не поклапају, док се секундарне поклапају и обрнуто можемо обухватити терминима међујезички хомоними или међујезички парономи, али ћемо до коначног закључка доћи током детаљних теоријских разматрања.

Комисија је мишљења да су наведене хипотезе релевантне за предложено истраживање и проверљиве на језичкој грађи.

4.4. МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА

Дисертационо истраживање кандидаткиња планира да спроведе применом различитих истраживачких метода, међу којима централно место заузимају контрастивна лексикологија и лексикографија, а за њом следе дериватологија, етимологија, транслатологија и методика наставе словачког и српског језика као страних.

Контрастивна истраживања језичке грађе обухватиће синхронијску раван, сферу стандардног словачког и стандардног српског језика. Полазни језик биће словачки, а обрнутим смером ће се ићи само онда када то буде потребно ради додатних и дубљих анализа грађе. За ексцерпирање примера и утврђивање вокабулара кандидаткиња ће користити једнојезичне, једнотомне речнике савременог словачког (*Krátky slovník slovenského jazyka*) и српског језика (*Речник српскога језика*), јер су то речници који су у овом тренутку својим обимом и типом најподеснији за контрастивна лексичка истраживања словачког и српског језика. Помоћни извори биће уџбеници за учење словачког (*Krížom-krážom A1-B2*) и српског језика (*Учимо српски 1*, *Учимо српски 2* и *Супер српски*) као страних. У сврху додатне семантичке анализе користиће се и други дескриптивни речници истраживаних језика (нпр. *Slovník súčasného slovenského jazyka*, *Речник српскохрватског књижевног и народног језика* САНУ) као и онлајн корпуси.

Дисертациони рад би био подељен на два главна дела – теоријски и практичан, са укупно 11 поглавља, укључујући увод и закључак. Поглавља ће бити подељена на потпоглавља ради што боље прегледности саставних делова дисертације и јаснијег и доследнијег формирања опште слике и сумирања општих закључака.

У првом поглављу − *Уводу*, кандидаткиња ће образложили разлоге за избор теме и значај њеног проучавања, описала би методе и циљеве истраживања, као и очекиване резултате.

Друго поглавље − *Терминолошки апарат*, биће посвећено разматрању термина који су заступљени у овој области. Као што је већ наведено, разнообразност термина изузетно је честа, (в. нпр. М. Радић-Дугоњић, П. Пипер, М. Панчикова, Д. Шипка, О. Оргоњова, Ђ. Јазић, Ј. Влчек, З. Гросбарт и др.) и неопходно је у шири контекст и уз детаљну анализу представити

постојећу терминологију и приступе теми и образложити избор термина и приступа који се користити у овом истраживању.

Треће поглавље − *Критеријуми за одређивање међујезичких хомонима и паронима*, обухватиће анализу услове које морају испуњавати лексеме како би се подвеле под овај систем, тј. сматрали међујезичким хомонимима или паронимима. Након анализе критеријума доступних у досадашњим, пре свега славистичким, истраживањима, утврдиће се и образложити критеријуми за анализу и одабир лексема које ће бити укључене у речник словачко-српских хомонима и паронима, као практичног резултата овог истраживања.

Четврто поглавље − *Узроци настанка међујезичке хомонимије и паронимије* чиниће анализа којој се жели утврдити у којој мери се ради о лексемама истог порекла код којих је до семантичке дистинкције дошло због распада полисемије, семантичког развоја, а у којој мери се ради о лексемама чија се формална страна само случајно (делимично или потпуно) поклапа. Посебно потпоглавље биће посвећено лексемама које су од првобитно неутралног значења развиле позитивну конотацију у једном, а негативну у другом језику (нпр. срп. *ужасан* и слов. *úžasný*).

Пето поглавље − *Класификација међујезичких хомонима и паронима*, биће посвећено издвајању типова и подтиповима међујезичких хомонима и паронима. Једна од подела биће на међујезичке хомографе и хомофоне. Критеријум поделе биће поклапање примарних и/или секундарних семантичких реализација поменутих типова лексема једног језика са примарним и/или секундарни реализацијама лексема другог. Поделом у групе омогућиће се једноставнији приступ овој сложеној појави и умањити потешкоће при препознавању (а потом и усвајању) међујезичких хомонима и паронима у словачком и српском језику.

У шестом поглављу − *Међујезичка хомонимија и паронимија из угла лексикографије*, предмет истраживање биће унеколико сужен, посвећен досадашњим радовима на тему српско-словенских и словачко-словенских међујезичких хомонима и паронимима, затим прегледу и анализи словенско-словенских лексикографских обрада ових појава.

Седмо и осмо поглавље − *Извори грађе за речник словачко-српских хомонима и паронима* и *Словачки и српски језички систем у контексту међујезичких хомонима и паронима*, представљају припремна поглавља за практични део рада. У седмом поглављу биће описани примарни извори за ексцерпирање језичке грађе, а у осмом ће се упоредити, за ово истраживање релеванте карактеристике система словачког и српског језика (нпр. фонетске, морфолошке, деривационе, правописне и сл.) и табеларно ће бити приказане фонетске кореспонденције.

У деветом поглављу − *Анализа корпуса и статистички приказ добијених резултата*, анализираће се ексцерпиране лексеме (које ће чинити речник словачко-српских хомонима и паронима). У издвојеним потпоглављима биће наведени и прокоментарисани статистички резултати на основу различитих критеријума у које спадају (али их не исцрпљују): морфолошки критеријум (нпр. врсте речи), етимолошки критеријум (порекло), лексичко-семантички критеријум − поклапања примарних или секундарних семантичких реализација и др.

Десето поглавље − *Међујезичка хомонимија и паронимија у настави српског или словачког језика*, биће посвећено проблемима у настави које могу изазвати ове појаве. Понудиће се решења која могу олакшати правилно усвајања ових лексема и примере задатака за предаваче или ученике, говорнике словачког језика који предају/уче српски и обрнуто.

У последњем, једанаестом поглављу − *Закључку*, сумираће се сазнања из претходних поглавља, навести општи закључци до којих се током истраживања дошло и на крају би се изнели предлози за даља истраживања.

У *Прилогу* ће као посебан део рада, практични резултат овог дисертационог истраживања, бити представљен *Речник словачко-српских хомонима и паронима*. Полазни језик речника биће словачки, лексеме ће бити наведене абецедним редом. Изглед табеле биће следећи: (водоравно) реч на словачком језику − превод на српски − реч на српском језику − превод на словачки.

Комисија сматра да је су план рада и изложене методе добро осмишљене и да одговарају предмету и циљу предложене докторске дисертације.

4.5. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ДИСЕРТАЦИЈЕ

Очекивани резултати овог дисертационог рада у теоријском смислу биће детаљан критички приказ досадашњих ставова о проблему међујезичке хомонимије и паронимије уопште, међу словенским језицима а нарочито у контексту словачко-српске међујезичке хомонимије и паронимије, уз аргументовано, синтезом различитих приступа из низа научних дисциплина, предлог нових решења актуелних проблема у овој области. Практични резултат овог темељног истраживања биће *Речник словачко-српских хомонима и паронима*.

Допринос ове дисертације јесте у попуњавању једне од празнина у контрастивним истраживањима словачког и српског језика, пре свега у контрастивној лексикологији, лексикографији и дериватологији, али ће умногоме допринети и контрастивним истраживањима словенских језика уопште. Ово истраживање допринеће и развоју методике наставе словачког и српског језика као страних, нарочито у инословенској средини. Нарочит допринос видимо у изради *Речника словачко-српских хомонима и паронима* који ће постати важан алат преводиоцима, али и допунско средство у настави словачког и српског језика, као матерњих и као страних, на свим нивоима учења.

4.6. ПРЕЛИМИНАРНИ СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

Тијана Стојановић Зечевић прилаже обиман списак извора и литературе − преко 150 библиографских јединица из области лексикологије, лексикографије, методике наставе страних језика, транслатологије, контрастивних истраживања словенских језика и др. Литература је на српском, словачком, другим словенским језицима и енглеском језику. Овде наводимо најрелевантније изворе и литературу − ону која је у најтешњој вези са изабраним предметом истраживања.

Извори

Вујанић, М., Д. Гортан-Премк, М. Дешић, Р. Драгићевић, М. Николић, Љ. Ного, В. Павковић, Н. Рамић, Р. Стијовић, М. Тешић, Е. Фекете. 2007. *Речник српскога језика*. Нови Сад: Матица српска.

Милићевић Добромиров, Н., Б. Новковић Аџаип. 2023. *Учимо српски 1*. Нови Сад: Центар Азбукум.

Милићевић-Добромиров, Н., Б. Новковић, Д. Војновић, М. Кричковић. 2016. *Супер српски.* Нови Сад: Центар Азбукум.

Милићевић-Добромиров, Н., Љ. Ђук, Н. Радуловић. 2011. *Учимо српски 2*. Нови Сад: Центар Азбукум.

Doruľa, J., J. Kačala, M. Marsinová, I. Masár, Š. Michalus, Š. Peciar, M. Pisárčiková, M. Považaj, V. Slivková, E. Smiešková, E. Tibenská, M. Urbančok. 2003. *Krátky slovník slovenského jazyka*. Bratislava: Veda.

Gabríková, A., R. Kamenárová, M. Mošaťová, H. Ľos Ivoríková, E. Španová, H. Tichá. 2014. *Krížom-krážom. Slovenčina B2.* Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského.

Kamenárová, R., A. Gabríková, H. Ivoríková, E. Španová, M. Mošaťová, D. Balšínková, Z. Kleschtová. 2011. *Krížom-krážom. Slovenčina B1.* Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského.

Kamenárová, R., E. Španová, H. Ivoríková, D. Balšínková, Z. Kleschtová, M. Mošaťová, H. Tichá. 2009. *Krížom-krážom. Slovenčina A2*. Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského.

Kamenárová, R., H. Tichá, E. Španová, H. Ľos Ivoríková, Z. Kleschtová, M. Mošaťová. 2018. *Krížom-krážom. Slovenčina A1*. Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského.

Литература

Алексић, М. 2006. *Међујезичка српско-бугарска (бугарско-српска) лексичка хомонимија*. Београд: Филолошки факултет.

Алексич, М. и Ц. Ивановна. 1999. *Српско-бугарски речник тематски – хомонимни*. Велико Трново: ПИК.

Алиева, С. А. 2011. Вопросы расширения границ понятия о паронимии. *Вестник,* 2011, 5: 114–116.

Баракова, П. 1988. За българско-сърбохърватските апроксимати. *Съпоставително езикознание*, 4–5: 51–58.

Брајковић, Н. 2007. *Међујезичка хомонимија и паронимија у настави руске лексике*. Магистарска теза. Београд: Филолошки факултет.

Бунтић, Д. 1994. *Лажни пријатељи у лингвистици*. Крушевац: Виша техничка школа.

Василева, С. 1988. *Речник на блискозвучащите думи /паронимите/ в българския език*. София: Държавно издателство „Д-е Петър Берон".

Викторовна Вишњакова, О. 1981. Паронимия как языковое явление. *Вопросы языкознания*, 2: 54–62.

Вулетић, Ј. 2010. Лажни пријатељи у лингвистици, њихова класификација и покушај осврта на језички пар немачко-српски. *Наслеђе: часопис за књижевност, уметност и културу*, 15/2: 183–198.

Гортан-Премк, Д. 1997. *Полисемија и организација лексичког система у српскоме језику*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Даскалова, Д. и Р. Чапак. 2015. Междуезикова омонимия – за един от аспектите на оценка. In: M. Mitka (ed.). *Slavistika – Areálová slavistika – Stredoeurópske štúdiá: zborník materiálov z medzinárodného vedeckého seminára, konaného 3. októbra 2013 na FF PU v Prešove.* Prešov: FF PU v Prešove: 155–171.

Демидова, Е. Н. 2011. Проблема дифференциации паронимии, синонимии и вариантности в научной речи. *Вестник Челябинского государственного университета*, 8: 47–49.

Джумберовна Хуцишвили, С. 2010. *Славянские межъязыковые омонимы.* Докторска дис. Тбилисский государственный университет им. Ив. Джавахишвили.

Драгићевић, Р. 1996. О једној врсти лексичке паронимије. *Српски језик: студије српске и словенске*, 1/12: 456–463.

Драгићевић, Р. 2007. *Лексикологија српског језика*. Београд: Завод за уџбенике.

Драгићевић, Р. 2018. Актуелна питања српске лексикографије. *Књижевност и језик,* LXV/3–4: 377–388.

Драгићевић, Р. 2018. *Српска лексика у прошлости и данас*. Нови Сад: Матица српска.

Дражић, Ј. и Ј. Ајџановић. 2020. Улога контекста у разумевању творбено блиских именица. У: Весна Крајишник (ур.). *Српски као страни језик у теорији и пракси IV*. Београд: Филолошки факултут, Центар за српски као страни језик: 21–32.

Ђукановић, М. 2007. Српско-словеначка међујезичка хомонимија. *НССУВД*, 36/1: 477–483.

Иванова, Д. А. 2016. *Словообразовательные паронимы-прилагательные в русском и немецком языках.* Докторска дисертација. Казанский федеральный университет.

Костић Голубичић, М. 1993. Пољски и српски узвици у светлу међујезичке хомонимије. *Зборник Матице српске за славистику* 44/45, 205–216.

Костић Голубчић, М. 2016. *Интерферирајуће лексеме у пољско-српским контактима*. Докторска дисертација. Београд: Филолошки факултет.

Кудела, Јеан. Проблематика француских “лажних пријатеља” у српскохрватском посматрана са лексикографске тачке гледишта. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 10/1: 175–189.

Кудела, Јеан. Скица једне типологије “лажних пријатеља” француског порекла у српскохрватском језику. *Београдски састанак слависта у Вукове дане*, 7: 233–249.

Кузнецова И. Н. 1977. О семантической классификации паронимов. *Филология* 4/9: 46–56.

Николић, В. 2022. *Паронимија у савременом српском језику*. Докторска дисертација. Београд: Филолошки факултет.

Петровић, М. и Б. Тулимировић. 2014. Придевски пароними у српском и њихови преводни еквиваленти у шпанском језику. *Наслеђе* 11/29: 25–37.

Пипер, П. 1994. Међујезичка паронимија у систему категоријалних појмова конфронтативне лексикологије. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 22/2: 13–21.

Поповић, Љ. 1991. О украјинско-српскохрватској међујезичкој паронимији. *Живи језици: часопис за стране језике и књижевности*, 33/1/4: 74–86.

Поповић, М. 2018. Хетеронимија vs. хомонимија/паронимија у настави руског језика у српској говорној средини (с посебним освртом на међујезичку хомонимију). Завршни рад. Нови Сад: Филозофски факултет.

Радић Дугоњић, М. 1987. Међујезички хомоними и пароними у српскохрватско-руским и руско-српскохрватским речницима (тематска група придева који означавају негативну особину човека). *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 16/1: 157–165.

Радић Дугоњић, М. 1991. *Међујезички хомоними и пароними у руском и српскохрватском језику*. Горњи Милановац: Дечје новине.

Радић Дугоњић, М. 1996. О идеографској класификацији руско-српских међујезичких паронима. *Јужнословенски филолог: повремени спис за словенску филологију и лингвистику*, 52: 89–98.

Стојановић, Т. 2016. *Међујезички хомоними и пароними у српском и словачком језику*. Мастер рад. Београд: Филолошки факултет.

Терзић, Б. 1969. О проблему славистичких конфронтативних студија. *Живи језици*, 1–4: 37–41.

Терзић, Б. 1990. Неке специфичности конфронтирања (контрастирања) словенских језика. *Живи језици*, 1–4: 13–19.

Тошић, Б. 1985. *Пароними у настави руске лексике*. Сарајево: Свјетлост.

Фашко, И. 2014. Међујезичка апроксимација: терминолошки проблеми и предлог класификације међујезичких апроксимата на подлози форме. *Савремена проучавања језика и књижевности: зборник радова са VI научног скупа младих филолога Србије*, Књ. 1: 127–135.

Хлебец, Борис. 1997. *Српско-енглески речник лажних пријатеља*. Београд: Требник.

Шипка, Д. 1990. *Лексичка хомонимија (на примјеру савременог српскохрватског стандардног језика)*. Сарајево: Институт за језик.

Balažić Bulc, T. 2004. Jezikovni prenos pri učenju sorodnih jezikov (na primeru slovenščine in srbohrvaščine). *Jezik in slovstvo*, 49/3–4: 77–89.

Blažeka, Đuro. 2011. Lažni prijatelji između hrvatskoga standardnoga jezika i međumurskoga dijalekta. *Filologija*, 57: 1–33.

Bolshakov, A. i A. Gelbukh. 2003. Paronyms for accelerated correction of semantic errors. *International Journal: Information Theories & Applications*, 10: 198–204.

Broz, Vlatko. „Diachronic Investigations of False Friends". Suverena lingvistika 2008, 66: 199-222.

Čižmárová, M. i A. Jašková. 2013. *Ukrajinsko-slovenská homonymia: slovník ukrajinsko-slovenských medzijazykových homoným. Українсько-словацька омонімія: словник українсько-словацьких міжмовних омонімів.* Prešov: FF PU v Prešove.

Đukanović, M. i B. Kovačević. 2011. Problemi prevođenja sa srodnih jezika: međujezička homonimija (na primeru srpskog i slovenačkog jezika). Varna: Univerzitetsko izdatelstvo „Episkop Konstantin Preslavski".

Gajarský, L. 2019. *Slovník rusko-slovenských medzijazykových homoným.* Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Filozofická fakulta, Katedra rusistiky.

Gajarský, L. 2020. *Učebnica rusko-slovenských homoným*. Bratislava: Ekonomická univerzita v Bratislave.

Grčević, M. 2013. Slova i glasovi u slovačkom i hrvatskom književnom jeziku. U: Dubravka Sesar (ur.). *Slavenski jezici u usporedbi s hrvatskim III*. Zagreb: FF press, 11–24.

Grčević, M. 2018. Hrvatsko-slovačka međujezička homonimija. U: Stipe Botica, Davor Nikolić, Josipa Tomašić, Ivana Vidović Bolt (ur.). *Zbornik radova Šestoga hrvatskoga slavističkoga kongresa održanoga u Vukovaru i Vinkovcima od 10. do 13. rujna 2014. Drugi svezak*. Zagreb: Hrvatsko filološko društvo.

Grčević, M. 2020. *Lažni prijatelji. Falošní priatelia. Rječnik hrvatsko-slovačkih međujezičkih homonima. Slovník slovensko-chorvátskych medzijazykových homoným.* Zagreb: Filozofski fakultet.

Hlebec, B. 1997. *Srpsko-engleski rečnik lažnih parova*. Beograd: Trebnik.

Horáková, R. 2003. Interlingválne homonymá ako lexikografický problém. *Slavica Slovaca*, 38: 13–21.

Ivir, V. 1968. Serbo-Croat-English false pair types. Studia romanica et anglica zagrabiensia, 25/26: 149–159.

Kalaš, F. 2021. *Učebnica slovensko-ruských a rusko-slovenských homonym*. Bratislava: Fakulta aplikovaných jazykov Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Karpaczewa, M. 1987. Aproksymaty – wyrazy różnych języków o podobnej formie a odmiennym znaczeniu (na przykładzie języka polskiego i bułgarskiego). *Rocznik Slawistyczny*, XLV/1: 45–50.

Karpaczewa, M., Ch. Symeonowa i E. Tokarz. 1994. *Pułapki leksykalne: słownik aproksymatów polsko-bułgarskich*. Katowice: Śląsk.

Kita, M. i E. Polański. 2008. *Słownik paronimów czyli wyrazów mylonych.* Warszawa: PWN.

Kollár, D. 1982. Medzijazyková homonymia. *Studia Academica Slovaca*, 11: 221–234.

Kovačević, Ž. 2009. *Lažni prijatelji u engleskom jeziku: zamke doslovnog prevođenja.* Beograd: Albatros plus.

Kozielewski, I. 1959. *Słownik wyrazów o podobnym brzmieniu a odmiennym znaczeniu w języku rosyjskim i polskim*. Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych.

Lacková, M. 2014. Morfologické osobitosti medzijazykových homoným v súčasných slovenských jazykoch. *Slavica Slovaca*, 49: 148–155.

Ljubičić, M. 2003. Lažni parovi i etimologija. *Filologija*, 40: 79–88.

Myjavcová, M. 1996. Slovenčina v kontakte so srbčinou. *Sociolinguistica Slovaca*, 2: 100–140.

Novotiná, V. 2003. *Rečnik srpsko-čeških homonima*. Beograd: Čigoja štampa.

Pančíková, M. 1993. *Zradné slová v poľštine a v slovenčine. Lexikológia poľského jazyka*. Bratislava: Univerzita Komenského.

Pančiková, M. 2005. *Zradnosti poľskej a slovenskej lexiky*. Opole: Wydawnictwo PRO.

Pančíková, M. 2007. Zradné slová alebo medzijazyková homonymia. In: J. Pekarovičová i M. Vojtech (ed.). *Prednášky XLIII. letnej školy slovenského jazyka a kultúry*. Bratislava: Univerzita Komenského.

Peti-Stantić, A. 2014. Pravi in lažni slovenski in hrvaški prijatelji. U: Hotimir Tivadar (ur.). *Prihodnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi.* Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Pintarić, N. i E. Komorowska. 2010. Vrijedan czyli pracowity? O aproksymatach polskochorwackich. In: Michaił Aleksiejenko i Harry Walter (ur.). *Słowo. Tekst. Czas X. Jednostka frazeologiczna w tradycyjnych i nowych paradygmatach naukowych.* Zagreb: Uniwersytet Szczeciński, 571–579.

Popović, M. i R. Trostinska. 2009. Još o međujezičnoj homonimiji hrvatsko-ruskoj i hrvatsko-ukrajinskoj. U: Dubravka Sesar (ur.). *Slavenski jezici u usporedbi s hrvatskim*. Zagreb: FF press.

Przybylski, M. 2013. Teoretická a terminologická východiska pro přípravu česko-slovinského slovníku mezijazykových homonym a paronym. *Opera Slavica*, XXIII, 4: 318–325.

Róg, D. 2017. Rozumienie i stosowanie wybranych paronimów przez studentów i absolwentów Politechniki Gdańskiej oraz Uniwersytetu Gdańskiego – wyniki ankiety internetowej. *Progress: Journal of Young Researchers*, 2: 52–71.

Šipka, D. 1999. *Rečnik srpsko-poljskih međujezičkih homonima i paronima / Słownik serbsko-pollskich homonimów i paronimów.* Poznań: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza.

Škvareninová, O. 1999. *Paronymický slovník.* Bratislava: Slovenske pedagogicke nakladatelstvo.

Stojković, A. 2005. *Závodnice ili riječi koje zavode: o češko-hrvatskim homonimima*. Zagreb: vlast. nakl.

Tafra, B. 2005a. Bliskoznačni odnosi u leksiku. *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga, 213–227.

Tafra, B. 2005b. Desinonimizacija. *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga, 267–281.

Tafra, B. 2005c. Leksičke pogreške zbog sličnosti. *Od riječi do rječnika.* Zagreb: Školska knjiga, 227–249.

Tafra, B. 2005č. Paronimi između uporabe i kodifikacije. *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga, 249–267.

Tafra, B. 2018. Razgraničavanje istoznačnosti i bliskoznačnosti. U: Diana Stolac (ur.). *Od fonologije do leksikologije: zbornik u čast Mariji Turk*. Zagreb: Biblioteka časopisa Fluimnensia.

Tokarz, E. 1998. *Pułapki leksykalne: słownik aproksymatów polsko-chorwackich*. Katowice: Śląsk

Trup, L. 1981. Problematika 'zradných slov' v slovenčine a španielčine. *Slovenská reč*, 4: 212–235.

Vaňko, J. 2003. *Slovaško-slovenska homonimija: slovar slovaško-slovenskih medjezikovnih homonimov.* Ljubljana: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za slavistiko.

Wilczyńska, W. 1992. „Faux amis" czy „amis infideles" – definicja a praktyka. In: red. J. Maćkiewicz i J. Siatkowskiego (red.). *Język a kultura. T. 7: Kontakty języka polskiego z innymi językami na tle kontaktów kulturowych*. Wrocław: Wiedza o kulturze, 161–168.

Комисија закључује да је предложени списак литературе довољно обиман за почетак дисертационог рада, да кандидаткиња њиме показује да већ има добар увид у досадашња истраживања из одабраног предмета рада и да овакав приступ обећава темељно и емпиријски утемељено дисертационо истраживање.

V ЗАКЉУЧАК О ОЦЕНИ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ

Увидом у биографију и библиографију Комисија констатује да кандидат **мср Тијана Стојановић Зечевић** испуњава све услове за израду докторске дисертације.

Комисија констатује да **др Далибор Соколовић, ванредни професор** испуњава услове предвиђене Стандардима за акредитацију студијских програма докторских академских студија и сагласан је да за предложену тему буде ментор.

На основу свега наведеног о предмету, хипотезама, постављеним циљевима, методу рада и очекиваним резултатима, Комисија констатује да је предложена тема **„Међујезичка хомонимија и паронимија у словачком и српском језику"** својом сложеношћу, актуелношћу и значајем за научну област којој припада подобна за израду докторске дисертације.

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе одлуку о прихватању позитивног Извештаја о оцени научне заснованости теме „Међујезичка хомонимија и паронимија у словачком и српском језику", коју је предложио кандидат мср Тијана Стојановић Зечевић, да за ментора именује др Далибора Соколовића, ванредног професора и да је, у складу са прописима, упути Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на разматрање.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. _____
др Стефана Пауновић Родић, доцент
председник Комисије

2. _____
др Рајна Драгићевић, редовни професор
члан Комисије

3. _____

др Јасна Ухларик, ванредни професор

члан Комисије